

Prefatio Hilberti pictaviensis in apocalipsim
Johannis.

Omnnes qui pie vo-
lunt vivere in christo (sicut ait aposto-
lus) persecutione patient. Juxta illud: si
li accedes ad servitutem dei sta in iusticia
et timore. et para animam tuam ad tentationem. Tentatio
nanque est vita hominis super terram. ne autem fideles in his de-
ficiant: consolatur eos dominus atque confirmat dicens: vos
biscum sum usque ad consummationem seculi. Et nolite time-
re pusillus grex. propter ea videtur deus pater tribulationes
quas passura erat ecclesia ab apostolis fundata super
petram christum. ut minus timeatur. disposuit una cum filio et
spiritu sancto eas revelare. Revelavit autem tota trinitas
christo secundum humanitatem. christus vero iohanni per an-
gelum iohannes ecclesie: de qua revelatione hunc librum
proposuit. Unde et liber iste apocalipsim dicitur. i. revelatio
Quia hic continetur que deus revelavit iohanni. et iohes
ecclesie. Quanta scilicet ecclesia passa sit tempe primitivo et
nunc patiat. et novissimis temporibus antichristi passura sit.
que tanta erit tribulatio: ut fieri potest quod etiam moveantur
electi. et per his et nunc et in futuro summa sit susceptura. ut
quos denunciata supplicia terret. permilla summa letificent
Ideo iste liber inter reliquas scripturas novi testamenti
prophetie nomine censetur: que alijs excellentior est prophetis
sicut enim novum test. prestat veteri: evangelium legi: ita hec
prophetia prophetis veteris: quod de christo et ecclesia magna
ex parte iam adimpleta sacramenta denunciat. Vel etiam
ideo. quia cum alijs univaria. isti trifaria data est prophetia
simul. scilicet de preterito et presenti et futuro. Ad cuius confirman-
dam auctoritatem. percurrit etiam auctoritas mittentis. de fe-
rentis. et accipientis. Mittentis. scilicet trinitatis. et deferentis an-
geli. accipientis. scilicet iohannis. Cum autem iohanni hec in visu
one fuerunt revelata. et sunt tria genera visionum. sub quo
genere contineatur videndum est. Visio enim alia corporalis.
quando videlicet corporalibus oculis aliquid videmus. Alia
spiritualis seu imaginaria. cum videlicet dormientes vel
etiam vigilantes imagines rerum cernimus: quibus aliquid ali-
ud significat. Sicut videlicet pharao spicas et moyses
rubrum ardere: ille dormiens. iste vigilans. Alia intellectu-
alis. quando videlicet spiritu sancto revelate. intellectu me-
tis veritate mysterio: sicut est capimus. Quo modo vidit io-
hannes que in hoc libro referunt. Non enim figuram tantum
vidit spiritu: sed earum significata mente intellexit. vidit au-
tem iohannes et scriptis in patibros insula relegatus a do-
miciano in exilio principe ipsissimo. hac eum ad scribendum
compellente causa: quia dum exul teneretur a domiciano in
patibros insula. i. ecclesie quibus preerat. multa pullula
verunt atque toleraverunt vicia. atque diverse hereses. Erant
enim quidam heretici. ibi dicentes: christum non fuisse ante ma-
riam. quia temporaliter de ea natus erat. Quos iohannes in
principio evangelii sui redarguit dicens: In principio erat
verbum. et in hoc libro cum dicitur: alpha et omega. i. principium et fi-
nis. Dicebant etiam quidam ecclesiam potestatem tribulationum
ante finem seculi desituras: et per labore non summum eter-
num suscepturam. horum ergo errores volens destruere io-
hannes. ostendit christum principium esse et finem. Unde
ysaias ante me non est formatus deus. et post me non erit. Et
ecclesiam per exercitum tribulationum non desinere. sed pro-
ficere: et pro his beatitudinem eternam recipere vel suscipere. Scri-
bit autem iohannes. vij. ecclesie alijs. et eorum septem episcopis
de predictis instruens et in eis per eam totam generale eccle-
siam docens. Est itaque materia iohannis in hoc ope. sta-
tus specialiter asiane ecclesie. nec non et totius ecclesie. vide-
licet que in presenti patiat. et in futuro receptura sit. Inten-
tio vero eius est movere ad patientiam que servanda: tum
quia brevis labor: tum quod premium magnum. Modus tracta-
di talis: primo permittit prologum et salutationem ubi red-
dit auditores benignos et attentos. quo permisso accedit ad
narrationem. Ante narrationem vero ostendit christum esse
ab eterno sine principio et fine. inducens ipsum loquentem et

et dicentem. ego sum alpha et omega. i. principium et finis. postea
accedens ad narrationem. distinguit septem visiones: quibus
terminatis iste liber consumitur. Permittit autem prologum
dicens: Apocalipsim ihesu christi subaudi hec est. Sicut i
alijs: visio ysaias hec est. et pabolę salomonis hec sunt.

Sicut in secularibus libris tria querunt. Inten-
tio. scilicet utilitas. et cui parti prebe supponat. Sic
quoque in hoc libro divino tria querunt. mate-
ria. intentio. utilitas. et cui parti humanitatis. i. vite sub-
iacet. Vita enim alia prebargica. alia practica. alia theo-
rica. i. contemplativa. cui liber iste subiacet. Intentio est au-
toris huius ponere signa. per que permittet nobis patienti-
am. i. faciet nos patientes. per nomen christi: ut de patientia
eundo ad contemplationem celestis glorie. pervenire possi-
mus ad utilitatem. ad remunerationem. scilicet patientie nostre. i.
ad duplicem stolam anime. scilicet ac corporis beatitudinem. Et
notandum quomodo patientiam permittet. ostendendo. scilicet per va-
rias similitudines. ut per equos et similia. pfectiones pre-
sentis et future ecclesie in tempore antichristi. i. diversas tri-
bulationes diversorum statuum ecclesie permittit nos referre
do: ut fortiores simus ad sustinendum. nam lenius legitur
quidquid frigidius ante. Illud quoque sciendum. quod por-
tus permittit patientiam. Ideo videlicet: quoniam fundamen-
tum est omnium virtutum. prudentio teste qui ait: vidua vel
debilis est virtus quam non patientia firmat.

Deus pater fruidens tribulationes quas passu-
ra erat sancta ecclesia: postquam ab apostolis fu-
it fundata. disposuit cum filio et sancto spiritu
eas tribulationes et eorum summa revelare. Jacula enim que pre-
dent minus ledunt. Ita christo manifestavit secundum hu-
manitatem. christus iohanni. et iohannes ecclesie revelavit.
qui exercebat omnibus privilegio castitatis. et qui gratia
dei interpretatur: quod omnia bona que agebat. gratie dei ascri-
bebat. et qui omnia imania tormentorum equanimitate me-
tis sustinebat. Sed quia prestat hanc revelationem factam
esse in visione. videndum est sub quo genere visionis est. visio
enim alia corporalis est: alia spiritualis. alia intellectualis. Visio
corporalis est qua videmus celum et terram et cetera talia. Visio
spiritualis est quando in eo quod videtur aliud prehendit sicut fuit
de moyses qui vidit rubrum non ardentem ardere: quod aliud si-
gnificabat. Intellectualis vero quando spiritu sancto in-
manente alijs conspiciat aliquid mysticum: sicut sanctus ioha-
nes in hoc libro fecit. nam non realiter ista vidit: sed divini
no flamine inspirante. convenientia signa passionum designa-
tura intellectui suo configuravit. Nunc quod sit materia illius vi-
deamus. Materia illius sunt septem signa. i. genera tribu-
lationum. Intentio vero est nos invitare ad patientiam: ut per
patientiam veniamus ad contemplationes. per contemplationem
ad revelationem. Unde ad beatitudinem in qua habemus
finale causam huius operis: et qua non queritur in divinitate
de prebe sed de vita videamus cui vite supponat. Vita.
alia theoretica. i. contemplativa. alia practica. i. activa. Sed
practicam ad theoreticam consistat referri. Et notandum est quare
nos magis ad patientiam quam ad alias virtutes invitet. ad quod
dicendum est: quod sic fides est fundamentum omnium virtutum: sic pa-
tientia quodammodo est sustentamentum: unde prudentius
vidua est virtus quam non patientia firmat. Notandum ve-
ro est quandam partem huius libri. per prebentio vel per prologo
accipi. scilicet usque ad illud versum. Ego iohannes fui etc. In quo
parte nos invitatur ad legendum et ad audiendum et ad servan-
dum: quod si hoc fecerimus beatitudinem consequemur. et sic com-
medat opus suum. legendus est iste liber. quod est apocalipsim ihe-
su christi. i. revelatio non cuiuslibet sed ihesu christi. Vel le-
gendus est liber hic. quia beatus est qui legit et qui audit ver-
ba prophetie lectionis huius. i. apocalipsim. i. revelationis
ihesu christi.

Apocalipsim hec inter reliquos novi test. libros
prophetia vocatur. sed alijs excellentior. prophetis. quod
de christo et ecclesia magna ex parte adimpleta iam
sacramenta denunciat. vel etiam ideo. quia cum alijs univaria
isti trifaria data est. prophetia simul. scilicet de preterito. de presenti
et de futuro. et sicut evangelium legis observantias. sic ista
prophetia excellit veteres a lege. precipietes vetera. prophetia